

132/1997. (VII. 24.) Korm. rendelet

a vízminőségi kárelhárítással összefüggő feladatokról

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 18. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

I. Általános rendelkezések

1. § (1) A vízminőségi kárelhárítás (a továbbiakban: kárelhárítás) a vizek előre nem látható események vagy ismeretlen ok miatt rendkívüli mértékben bekövetkező elszennyeződése esetén a keletkező károk megelőzésére, elhárítására, illetőleg mérséklésére irányuló tevékenység.

(2) Aki a vízminőség veszélyeztetését vagy romlását előidézte (a továbbiakban: károkozó), valamint az elszennyeződött víz vagy vízi létesítmény tulajdonosa a veszély megszüntetésében, illetőleg a kár elhárításában - az illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság (a továbbiakban: KÖVIZIG) szakmai irányítása és az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség (a továbbiakban: KTVF) felügyelete mellett - köteles közreműködni.

(3) Külföldről áterjedő vízszennyezés esetén vagy abban az esetben, ha a károkozó ismeretlen, a kárelhárítás ellátása a (2) bekezdés szerinti munkamegosztásban a KÖVIZIG és a KTVF feladata.

(4) A környezetvédelmi és vízügyi miniszter a kárelhárítás országos irányítását a területi szervek (KÖVIZIG, KTVF) tekintetében a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára (a továbbiakban: államtitkár) útján látja el.

2. § A kárelhárítással kapcsolatos feladatok:

- a) a felkészülés,
- b) a rendkívüli szennyezés felderítése és minősítése,
- c) a kárelhárítás műveleti végrehajtása, valamint a megszüntetését követő intézkedések.

II. A kárelhárításra való felkészülés

A feladatok megosztása

3. § A kárelhárításra való felkészülésben a vizek minőségét veszélyeztető gazdálkodó szervezetek, valamint a vízügyi és a környezetvédelmi szervek feladataikat önállóan és e rendeletben meghatározott együttműködéssel hajtják végre.

Adatok nyilvántartása

4. § (1) A KTVF köteles a működési területén felmérni és nyilvántartani azokat a lehetséges szennyezőforrásokat, amelyek rendkívüli mértékben veszélyeztethetik a térségben a vizek minőségi állapotát.

(2) A kárelhárítás egységes adatnyilvántartását a KTVF kezeli, és az adatok hozzáférhetőségét a KÖVIZIG, valamint a hivatalos statisztikai szolgálathoz tartozó szervek számára biztosítja. A KÖVIZIG a birtokában lévő, a nyilvántartási rendszerbe illeszkedő adatokat rendszeresen szolgáltatja a KTVF-nek.

Kárelhárítási tervek

5. § (1) A kárelhárítást üzemi és területi tervek alapján kell végrehajtani.

(2) Üzemi tervet az 5 m³/h vízforgalmat meghaladó gazdálkodó szervezeteknek, továbbá a KTVF határozata alapján azoknak a gazdálkodó szervezeteknek is kell készíteniük, amelyek által alkalmazott technológia ezt indokolja.

(3) Az üzemi és területi tervek készítésének, karbantartásának és korszerűsítésének szabályait a környezetvédelmi és vízügyi miniszter határozza meg.

A kárelhárítási anyagok és eszközök készenlétben tartása

6. § (1) A kárelhárításhoz szükséges anyagokat és eszközöket az 5. § szerinti kárelhárítási tervek alapján kell meghatározni.

(2) A gazdálkodó szervezetek üzemi kárelhárítási terveiben rögzített anyagok és eszközök készenlétben tartásáról és rendszeres felülvizsgálatáról az adott gazdálkodó szervezet köteles gondoskodni, azok meglétét a KÖVIZIG és a KTVF alkalomszerűen ellenőrzi.

(3) A területi kárelhárítási tervekben rögzített kárelhárítási anyagok és eszközök készenlétben tartásáról a KÖVIZIG gondoskodik.

Kárelhárítási gyakorlatok

7. § (1) A KÖVIZIG évente köteles megszervezni és lebonyolítani a kárelhárítási gyakorlatokat a beosztott munkatársak részére felkészítés és továbbképzés céljából, melybe az együttműködő szervezeteket is bevonja.

(2) A gyakorlat megtartása - az államtitkár jóváhagyásával - mellőzhető abban az évben, melyben a KÖVIZIG III. fokú kárelhárítási készségben volt.

A rendkívüli szennyezések észlelése

8. § A rendkívüli szennyezések észlelése céljából a KÖVIZIG figyelőhálózatot, a KTVF mérő-megfigyelő rendszert működtet. A figyelőhálózat működtetésének szabályait és a mérő-megfigyelő rendszer működtetésének rendjét a környezetvédelmi és vízügyi miniszter határozza meg.

III. A rendkívüli szennyezés felderítése és minősítése

A rendkívüli szennyezés felderítése

9. § (1) A rendkívüli szennyezés felderítése a vízügyi és a környezetvédelmi szervek feladata.

(2) Az államtitkár, a KÖVIZIG és a KTVF a rendkívüli szennyezéssel kapcsolatos bejelentésről kötelesek egymást azonnal tájékoztatni.

(3) A Vízügyi Központ és Közgyűjteménynél, a KÖVIZIG-eknél és a KTVF-eknél állandó ügyeletet kell tartani.

(4) A bejelentés alapján a KÖVIZIG és a KTVF közösen köteles az esetet a helyszínen haladéktalanul kivizsgálni.

A rendkívüli szennyezés minősítése

10. § (1) A rendkívüli szennyezés minősítése a KTVF feladata, a KÖVIZIG és az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat területileg illetékes megyei (fővárosi) intézete (a továbbiakban: ÁNTSZ) bevonásával.

(2) A rendkívüli szennyezés minősítését

a) a KTVF a környezeti állapot veszélyeztetettsége,

b) a KÖVIZIG a vízhasználatok és veszélyeztetettségük,

c) az ÁNTSZ a környezet-egészségügyi veszélyeztetettség

szerint végzi. A minősítés során meg kell állapítani, hogy a rendkívüli szennyezés milyen mértékben veszélyezteti a vizeket, a vízkörnyezetet, a vízhasználatokat és a vízellátásintézményeket. Ezek alapján az eset általános minősítéséről és a beavatkozás szükségességéről a KTVF dönt, és erről a KÖVIZIG-et értesíti.

(3) A minősítés alapján a KÖVIZIG alakítja ki a védekezés lehetséges módozatait, a KTVF egyidejű tájékoztatásával.

(4) A rendkívüli szennyezés minősítését követően a KÖVIZIG és a KTVF - feladatkörüknek megfelelően - tájékoztatják a szennyezéssel veszélyeztetetteket, az érintett hatóságokat és a közvéleményt.

IV. A kárelhárítási készség

Készségi fokozatok

11. § (1) A kárelhárítás feladatait készségi fokozatokban kell ellátni.

(2) A kárelhárítás készségi fokozatai:

a) I. fokú készség: a rendkívüli szennyezés felderítése és minősítése;

b) II. fokú készség: a műveleti végrehajtást megelőző intézkedések megtétele;

c) III. fokú készség: a kárelhárítás műveleti végrehajtása.

A készségi fokozatok elrendelése és megszüntetése

12. § (1) A kárelhárítás érdekében

a) az I. fokú készséget a KTVF rendeli el a KÖVIZIG bevonásával, ha a KÖVIZIG és a KTVF rendkívüli szennyezésről szerzett tudomást, és helyszíni műszaki szemlét kell tartani;

b) a II. fokú készséget a KTVF rendeli el a KÖVIZIG bevonásával, ha a helyszíni műszaki szemle alapján a kárelhárítást közvetlenül megelőző intézkedések válhatnak szükségessé;

c) a III. fokú készütséget a KÖVIZIG rendeli el a KTVF bevonásával, ha a helyszíni műszaki szemle vagy a minták elemzésének eredménye alapján azonnali beavatkozásra (így például a szennyezés lokalizálására, közömbösítésére, eltávolítására, a partok, vízkivételek megvédésére) van szükség.

(2) A készütség fokozatait meg kell szüntetni, ha az azt kiváltó ok megszűnt, és annak közvetlen ismétlődésétől nem kell tartani.

V. A kárelhárítás végrehajtása

Műveleti irányítás

13. § (1) A rendkívüli szennyezés kárelhárításának műveleti irányítása a KÖVIZIG feladata.

(2) A kárelhárítás központi műveleti irányítását ellátó védelmi törzs felállításáról a kárelhárítás mértékétől vagy tartósságától függően az államtitkár dönt.

(3) A KTVF haladéktalanul elvégzi a kár elhárításához szükséges vízminőség-vizsgálatokat.

(4) Az eltávolított hulladék biztonságos elhelyezése a műveleti kárelhárítást végző szerv feladata. A hulladékok elhelyezésére a külön jogszabályok rendelkezése az irányadó.

(5) A KTVF a vízminőség változása alapján a beavatkozás szükségességét folyamatosan értékeli, és a KÖVIZIG bevonásával dönt a kárelhárítás befejezésének indoklásáról.

Végrehajtó szervezet

14. § (1) A károkozó, a KÖVIZIG és a KTVF a kárelhárítás feladatainak végrehajtását elsősorban saját erőforrásaikkal látják el.

(2) Ha a kárelhárítás ellátásához a saját erőforrás nem elegendő, a károkozó a KÖVIZIG-nél, a KÖVIZIG és KTVF vezetője az államtitkárnál kezdeményezi más vízügyi, illetőleg környezetvédelmi szervek erőforrásainak (így például anyagainak és eszközeinek) igénybe vételét.

(3) Amennyiben a kárelhárítást tűz- és robbanásveszélyes vagy veszélyes vegyi, biológiai, illetőleg radiológiai körülmények között kell folytatni, azt - részben, illetve egészben - az erre illetékes szervezetek hajtják végre.

Kárelhárítási ügyeleti szolgálat

15. § Kárelhárítási készütség esetén a KÖVIZIG és a KTVF vezetője saját szervezeténél folyamatos kárelhárítási szakmai ügyelet tartását rendelheti el.

Jelentéstétel

16. § A kárelhárítással összefüggő jelentéstétel rendjét a környezetvédelmi és vízügyi miniszter határozza meg.

VI. A kárelhárítás megszüntetését követő intézkedések

A kárelhárítás kiadásainak viselése és fedezete

17. § (1) Az e rendelet szerinti feladatok ellátását végző központi költségvetési szervek felmerülő kiadásait maguk fedezik, de a kárelhárítás befejezése után a költségeknek károkozóra, illetőleg - ismeretlen károkozó esetén - az elszennyeződött víz vagy vízellátási társaság tulajdonosára való áthárításáról intézkednek.

(2) A központi költségvetési szerveknél felmerülő, de a károkozónál fennálló okok (így például csőd- vagy felszámolási eljárás, fizetési képtelenség, jogvita) miatt ideiglenesen vagy véglegesen meg nem térülő kiadások viselésére az (1) bekezdés szerinti költségmegosztást kell alkalmazni.

VII. Záró rendelkezések

18. § (1) Ez a rendelet 1997. szeptember 1-jén lép hatályba. Ezzel egyidejűleg hatályát veszti a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény végrehajtásáról szóló 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet 31. §-a, a Vízminőségi Kárelhárítás Műszaki Szabályzatának kiadásáról szóló 9/1978. (V. É. 12.) OVH utasítás, továbbá a Vízminőségi Kárelhárítás Műszaki Szabályzatának együttműködésben történő végrehajtásáról és finanszírozásáról szóló 2/1993. (K. É. Ért. 3.) KTM-KHVM együttes utasítás.

(2) A gazdálkodó szervezeteknek az 5. § (2) bekezdésében említett kárelhárítási terveket e rendelet hatálybalépésétől számított két éven belül kell elkészíteni.